Ročník II. Ve Varšavě a v Lucku, dne 15. února 1929. Číslo 3.

BUDITEL

ORGÁN ČECHOSLOVÁKŮ V POLSKU.

VYCHÁZÍ 1. a 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE.

Redakce a administrace pro Volyň: Łuck, Jagiellońska 16.

Administrace pro ostatní Polsko a zahraničí: Warszawa, Mazowiecka 11.

JUBILEJNÍ SVATOVÁCLAVSKÉ SLAVNOSTI V PRAZE 1929

Tisíc let bude tomu 28. září 1929, co zemřel ve Staré Boleslavi v Čechách jeden z prvních budovatelů českého státu, mladičký kníže sv. Václav, který je ctěn jako světec celou církví křesťanskou. Celý národ československý připravuje se k důstojné oslavě tohoto tisíciletého výročí mučednické smrti sv. Václava pod protektorátem vlády čsl. republiky. Dosavadní Svatováclavský výbor, jenž konal přípravy k oslavám, byl rozšířen a změněn ve Všenárodní svatováclavský výbor, který by uskutečnil oslavu opravdu všenárodní. Předsedou byl jednomyslně zvolen posl. A. Prokůpek, I. místopředsedou J. M. biskup dr. Podlaha, II. místopředseda přiřčen Slovákům a III. místopředsedou byl zvolen pražský starosta dr. Baxa. Ve výboru zasedají zástupci všech politických stran a všech význačných složek národního a státního života československého.

Stručný program hlavních slavností svatováclavských v jubilejním roce 1929 jest následující:

1. V květnu zahájení a otevření svatováclavské výstavy.

2. V červenci Svatováclavské Dny Orelstva.

3. V srpnu slavnosti ve Staré Boleslavi.

4. 26. září oratorium ku poctě sv. Václava se zahájením vlastních oslav svatováclavských.

5. 27. září dopoledne: Manifestace u pomníku sv. Václava na Václavském náměstí. Odpoledne: Přenesení památek a zvláště helmy, kterou nosil sv. Václav, do chrámu sv. Pavla na Vyšehradě, kde budou vystaveny. Při tom bude helma ověnčena zlatým vavřínovým věncem. Večer: Průvod s helmou a památkami sv. Václava s Vyšehradu do chrámu svatovítského.

6. 28. září dopoledne: Slavnostní vysvěcení a otevření velechrámu svatovítského. Po něm proveden bude výstav lebky sv. Václava, na kterou se slavnostním způsobem vstaví helma, vavřínovým věncem zdobená. Odpoledne: Poutě a prohlídky velechrámu svatovítského a průvod s ostatky na Hradčanském náměstí. Večer: Podobně jako dny předcházející slavnostní osvětlení Prahy s ohňostroji.

7. 29. září dopoledne: Manifestační průvod a hold československého lidu v národních krojích. Odpoledne: Národní slavnosti. Večer: Akademie a slavnostní osvětlení.

Hlavní a největší slavností budou začátkem července Svatováclavské Dny Orelstva a závěrečné slavnosti od 26. — 29. září 1929.

Svatováclavské Dny Orelstva pořádané Čsl. Orlem konají se od 4. — 8. července. Na tyto slavnosti v červenci jest již přislíbena velká účast ze 17 států: Anglie, Belgie, Bulharska, Francie, Holandska, Irska, Italie, Japonska, Jugoslavie, Litvy, Německa, Polska, Rakouska, Rumunska, Spoj. států Sev. Ameriky, Španělska a Švýcarska. Při nich dle usnesení Mezinárodní Unie katol. gymnastů v Paříži budou se konati mezinárodní závody. Při Svatováclavských dnech Orelstva sejde se v Praze u hrobu sv. Václava Slovanská rodina celá. Přijedou Slované z Jugoslavie v počtu čtyř tisíc, přijednou Poláci, nad jejichž výpravou do Prahy slíbil převzíti protektorát pan kardinal Hlond, primas Polska. Přijedou Slováci a Češi z Ameriky, přijedete jistě též vy Česi z Volyně, abyste společně s námi a celým Slovanstvem zúčastnili se jubilejních oslav sv. Václava.

Přesný program všech slavností o Svatováclavských dnech Orelstva vyjde během měsíce ledna a bude poslán všem, kteří se slavností zúčastní. Potřebné pokyny o slavnostech Svatováclavských a zájezdu do Prahy budou vám posílány.

Jindřich Křenek, katecheta
v Mor. Ostravě.

DESET LET POLSKÈHO PARLAMENTARISMU

Dne 26. ledna uplynulo 10 let od chvíle, kdy po prvé v osvobozeném Polsku asi pět milionů obyvatelů přistoupilo k volebním urnám, aby zvolili první ústavodárný sněm Republiky Polské. Tento den spolu s dnem prvního zasedání sejmu dne 9. února 1919 jest tedy počátkem polského parlamentarismu a zároveň jedním z nejvýznamně jších dat v historii osvobozeného Polska.

První polský sejm, zvolený právě před dosíti lety, stanul před velmi těžkými úkoly, které přes velmi obtížné podmínky, za nichž bylo mu souzeno pracovati, splnil co najlépe. Především schválil sejm ústavu, ratifikoval řadu mírových smluv a vypracoval četné zákony, které odstranivše chaos, zbylý po dřívějších držitelích Polska, staly se základem polského právního ústrojí. První sejm polský zvolil mimo to maršálka Piłsudského náčelníkem státu, přijal významné zákony o odvodu nováčků a při bolševickém nájezdu povolal po prvé v samostatném Polsku vládu, skládající se bez výjimky ze všech politických stran.

V prvním sejmu bylo 159 poslanců s vysokoškolským vzděláním, 90 se středoškolským a 183 s nižším vzděláním. V druhém sejmu byly poměry v tomto směru již lepší, neboť poslanců s vysokoškolským vzděláním bylo 220, se středoškolským 113 a s nižším 109. V nynějšín třetím polském sejmu zachoval se tento poměr skoro beze změn.

Pokud se týče činnosti a povolání poslanců, byla statistika prvního sejmu tato: velkostatkářů bvlo v něm 20, (v druhém sejmu 10, v třetím 27), rolníků 141 (v druhém 89), literátů 26 (v druhém 56 a v třetím 43), profesorů 16 (v druhém 15, v třetím 43), učitelů 28 (4, 14), úředníků veřejných 17, (43, 38), právníků 15 (30, 43), průmyslníků a obchodníků 13 (20, 21).

Je nutno poznamenati, že první volby do polského parlamentu konaly se za naprosto nenormálních podmínek. Pouze bývalá kongresovka a západní Malopolsko mohly 26. ledna 1919 zvoliti poslance do sejmu. Východní část státu byla ještě v nepřátelských rukách; v západní části, osvobozené rovněž značně později, organisovaly se teprve polské úřady, takže volby v těchto krajích mohly se konati teprve v pozdějším termínu. Přes to však i tyto okresy byly od první chvíle zastoupeny v polském parlamentu, a to, pokud to bylo možné poslanci, kteří v poslední předpřevratovém sněmovním období zastupovali tyto kraje v parlamentech záborových států.

Volby do druhého sejmu konaly se již na celém území státu. Počet hlasujících byl též značně větší než při prvních volbách a činil 8,762.698 osob.

První desítiletí vykázalo řadu nedostatků této instituce. Reforma ústavy a volebního práva a občanská výchova širokých vrstev — jsou hesly, jež ozývají se v Polsku v den desátého výročí prvních voleb, a jichž uskutečnění má přinésti Polské republice uzdravení parlamentaritmu a další zesílení demokratického ústrojí.

Z domova i ciziny

V polském sejmu byl dne 11. února schválen rozpočet na rok 1929/30. Celková vydání činí 2 785,045.141 złotých, celkové příjmy 2 692,595 941 złotých.

Zatěžovací zkouškou byl pro vládní oposici národně-demokratický návrh, aby ministru spravedlnosti Stan. Carovi, který je autorem presidentova dekretu o soudnictví, uvedeného v život proti vůli sejmu — bylo to možné jen proto, poněvadž senát dekretu před vánočními svátky neprojednal a že dekret automaticky vstoupil v platnost 1. ledna 1929 — byla vyslovená nedůvěra. Dekret je namířen především proti národní demokracii a prvním jeho důsledkem bylo, že jeden z národně-demokratických předáků, dlouholetý předseda nejvyššího soudu Vl. Seyda byl na základě dekretu přeložen do pense. Návh byl projednán dne 28. ledna, ale byl zamítnut 96 proti 84 hlasům klubu národního strany selské, křest. demokracie a národních, menšin. Umožněno to bylo tím, že polská strana socialistická, Wyzwolenie a Piast se hlasování zdržely. Tento fakt byl komentován jako doklad, že tyto strany neměly odvahy jít ani proti vládě ani s oposicí. Kromě toho jím bylo prokázáno, že levicový blok, svého času založený je útvarem ilusorním.

31. ledna přijal náměstek sovětského zahraničního komisaře Litvinov polského vyslance v Moskvě Patka ve věci podepsání sovětského návrhu návrhu na uskutečnění Kelloggova paktu. Návrh byl podepsán Polskem, Rumunskem, Lotyšskem, Estonskem a sověty dne 9. února v Moskvě.

V Československu byla dne 1. února t, r. rozřešena otázka šéfa vlády v tomto smyslu, že dosavadní ministerský předseda dr. Ant. Švehla resignoval na toto místo a president republiky jmenoval předsedou vlády ministra Národ-

ní obrany Udržala, který si tento resort ponechává vedle funkce předsednické. Jiných změn ve vládě není. Tím způsobem byl zyřízen spor strany lidové se stranou republikánskou o ministerské předsednictví. V posledních dnech se vyskytly zprávy, že zdravotní stav ministerského předsedy Švehly se opravdu již tak zlepšil, že Švehla mohl býti dotázán na svůj názor v této věci.

Poslanecká sněmovma čsl. vyřídí některé naléhavé předlohy sociální, jako je otázka bytová, otázka zabezpečení osob přestárlých a j. O programu koaliční strany mezi sebou vyjednávají. Vyskytli se zprávy, že by došlo k úřednické vládě, kdyby se strany nedohodly, ale zdá se že ani k úřednické vládě, ani k novým volbám nedojde. Kozlice je odhodlána zachovat dnešní poměry až do splnění svého programu.

Dne 14. února prohlásil dový ministerský předseda, že nynější kabinet bude zachovávat dosavadní politickou linii Švehlovu a že chce spolupracovat se sousedy ČSR pro upevnění míru.

Ve věci Tukovy aféry překvapila čsl. veřejnost zpráva, že poslanci dr. Juriga, a Tománek se postavili proti Tukovi, souhlasíce s opatřením, jež bylo proti Tukovi učiněno. Žádosti, aby Tuka byl vyšetřován na svobodě, vyhověno nebylo a Tuka byl ponechán ve vazbě. Přelíčení s ním se bude konat někdy koncem března, po případě počátkem dubna.

KULTURNÍ STYKY POLSKO-ČSL.

Stoletého jubilea smrti velkého filologa českého *J. Dobrovského* vzpomenuto bylo v nejednom listě polském. Nejobšírnější článek, zejména o stycích Dobrovského s polskou vědeckou veřejností, napsán byl při této příležitosti prof. K. Szyjkovským v „Kurjeru Warszavském" kongresu *slovanských filologů*, který pořádati se bude z tohoto důvodu na podzim t. r. v Praze, zúčastní se početná delegace polská, která již k svému zájezdu do Československa koná rozsáhlé přípravy.

Čapkův román „Továrna na absolutno" počala do polštiny překládati spisovatelka M. Bunikiewiczová.

Nakladatelství Hoesickovo ve Varšavě přistupuje k vydávání *obsáhlého slovníku česko-polského a polsko-českého* v zpracování *dr. B. Vydry*.

Ve varšavském Spolku slovanské kultury přednášel red. *V. Dresler o účasti českých žen v českém životě kulturním*. Při teto příležitosti zmínil se též o činnosti spisovatelky *A. Smiškové*, žijící ve Varšavě a působící již po čtyřicet let na poli polsko-československé vzájemnosti. Spisovatelka tato známa je širší veřejnosti polské zejména z pseudanimu *Autorka*. Pochází z českých kolonistů varšavských (narodila se tu r. 1858) a ač se jí dostalo jenom vychování polského, záhy rozhodla se naučiti se česky a seznámiti se, s kulturním životem českým, což uskutečňovala za svého několikaletého pobytu u příbuzných v Čechách. Těchto svých znalostí toužívala při své osvětové práci zejména na polském venkově i při své činnosti spisovatelské Psala většinou polsky (česky v některých českých časopisech) a vydala řadu knížek rázu populárně vzdělávacího, týkajících se zejména kulturních poměrů českých i slovenských. Svou činnost spisovatelskou rozšířila i na jižní Slovany. Vedle původní práce spisovatelské pilně překládala z četných českých a překlaly tyto otiskovala jednak v časopisech, jednak i v samostátných svazcích, zejména v českých knížkách pro mládež. Pro mládež psala i své prosté povídky s rozmanitých sfér české společnosti.

V pondělí 20. ledna, uspřádán byl varšavskými slovanskými spolky za protektorátu min-Zaleského a jednotlivých slovanských vyslanců ve Varšavě. Ve varšavských místnostech radničních *tradiční slovanský ples*, jakož si zúčastnila nejvybranější varšavská společnost. Místo národních tanců zorganisován byl tentokráte pochod slovanských bohů a bohyň, při němž přednesenabyla báseň R. Krajevského. Ples přinesl značný příjem zorganisátorům; rozdělen bude jako podpora slovanským studentům ve Varšavě. Kromtoho má býti vydán z něho polský překlad Jiráskova dramatu „Gero".

Prof. varšavské university dr. Tadeuz Zieliński, známý čsl. veřejnosti několika svými přednáškami v Praze, byl jmenován čestným členem Jednoty českých filologů v Praze. — Prof, varšavské university dr. Tadeuz Kotarbiński byl pozván Karlovou universitou do Prahy, aby tu přednášel z oboru logiky věd exaktnich.

V druhé polovině května t. r. hodlá uskutečnit zájezd na poznaňskou výstavu a event. i do Lotyšska Spolek středoškolských úředníků železničních z ČSR.

Ve Varšavě zemřel dne 25. ledna dr. Wincenty Bogucki, narozený r. 1871, vicepresident

hlav. města Varšavy, býv. president Oděsy a viceministr vnitra v provisorní vládě ukrajinské. Českoslov. národ a spolupráce polsko-čsl. v něm ztrácí jednoho ze svých nejlepších přátel.

Akademické kolo přátel Polska v Praze pořádá počátkem července t. r. výpravu do Poznaně, Gdańska, Gdyně, na ostrov Hel, do Varšavy, Krakova a Věličky. V Poznani navštíví výprava výstavu. Současně pořádá Akademické kolo spolu se zahraničním odborem Ústř. svazu čsl. studenstva v srpnu studentskou výpravu do Polska.

Slovanský ústav v Praze otevřel svou kancelář v Praze I., Konviktská ulice č. 5, IV. p.

Účast Polska na Mezinárodní výstavě přístavů a mořských lázní v Praze. Z iniciativy polského generálního konsulátu v Praze uspořádá Polsko zvláštní exposici na Mezinárodní výstavě přístavů a mořských lázní, ktera se koná v rámci pražského jarního veletrhu od 15.—24. března 1929. Zúčastní se zejména nově budovaný polský přístav Gdynia, polské min. obchodu a odborný tisk. Na přípravách se pilně pracuje.

Polský automobilový klub koná v době od 16. do 23. června t. r. svůj raid, který povede z Varšavy do Lvova, Nového Sadu, Těšína, Opavy, Prahy, Lehnice, Poznaně, Gdyně a Varšavy. V Praze budou polští automobilsté přijati automobilisty českými.

Poláci o nás. V literatuře polské objevila se brožura pod názvem „*Kolonje czeskie na Wołyniu*“ *od Žofie Cichocké.* Jest to velice stručný přehled o stavu naší větve; za práci tuto musíme býti spisovatelce vděčni, tím více, poněvadž sami jsme se na podobné dílo statistické doposud nezmohli, ačkoliv jevila se toho nezměrná potřeba. Knihu tuto měl by si opatřiti jedenkaždý z nás, který se jen poněkud zajímá o naši veřejnost. Najde tam zajisté mnoho zajímavého.

Autorka čerpala zprávy a data statistická z brožur dr. Jana Auerhana, cestopisu faráře V. Mičana, z článků v časopisech „Ruský Čech" a „Čechoslovan" a hlavně ze spisu E. M. Křižanovského z r. 1898 o němž zmínka v Buditeli č. 9, str. 132.

Jakkoliv do tohoto díla vložena jest neúmorná a důkladná práce, přesto vedle vděčnosti dovolíme si učiniti ct. autorce též výtku, a to v těch případech, kdy svoje úvahy brala s postřehu osobního. Některé zprávy jsou přehnané, jiné neodpovídají skutečnosti, ba i na vzájem si odporují. Tak na př. vychvaluje nadměrně naši pracovitost a přehání naši zámožnost. Na konci spisu (str. 73) jest úvaha o naší lojálnosti k nové naší vlasti Rp. Polské, což se srovnává se skutečností. Avšak při čtení oddílu VIII „Národní uvědomění a styky se starou vlastí" se mimoděk pozastavíme nad větou: „Neberou (Češi) žádného podílu ve věcech veřejných a politických polských, *leda podle rozkazu z Československa,* a jsou lhostejni ke všem poměrům veřejného žití polského". Tento smělý výrok jest již hotové absurdum, proti kterému nejen naše veřejnost česká na Volyni, nýbrž i hraniční veřejnost ČSR měla by vystoupiti. Dostáváme-li snad nějaké pokyny (nikoliv rozkazy) od zavítavších k nám na návštěvu krajanů ze staré vlasti, kladou nám vždy na srdce, abychom svou lojalitou k státu, v němž žijeme a který nám zaručuje úplnou svobodu, pracovali o sblížení obou bratrských národů, kteroužto důležitou misi také chápeme a snažíme se uskutečňovati. Dále se mluví o podpoře hmotné z ČSR. Kromě podpor pro studující naši mládež v Čechách, jejíž počet též každoročně se zmenšuje, nevíme o jakýchkoliv jiných hmotných podporách. Vždyť i naše organisace osvětová Matice Školská na Volyni má v § 9. svých stanov, že prostředky její mohou býti pouze původu místního (pochodzenia wyłącznie krajowego). Další jakousi nelibost vyjadřuje autorka nad častými styky se starou vlastí. Podivná věc! Máme se navzájem sbližovati, poznávati a milovati, a to jest bez osobních styků naprosto nemožné. A konečně ty hromadné zájezdy na slavnosti, výstavy a j. kterýchž se tak houfně zúčastňuje i veřejnost polská, zdaliž ty nepřispívají nejvíce ke sblížení utužování přátelských svazků obou bratrských národů?

Dovolil jsem si pozvednouti hlas v této věci bez předchozího dorozumění se s krajany. Leč doufám, že celá naše veřejnost s tímto mým miněním bude souhlasiti. A je-li někdo jiného názoru — prosím — račte se vyjádřiti. Sloupce našich časopisů jsou Vám ochotně otevřeny. Zdar polsko-českému sbratření!

J. Vlk.

Hlídka legionářská

Julius Ráb.

KRUH STARODRUŽINÍKŮ.

Starodružiníci jsou ti legionáři, kteří v době mezi vypuknutím světové války a 31. prosincem 1914 vstoupili dobrovolně do České Družiny v

Rusku neb do roty Na Zdar v ciz. legii ve Francii aneb do srbské armády, vojenskou službu v poli skutečně konali a byli z vojska řádně propuštěni. Nemůže proto býti Starodruž iníkem ten, kdo vstoupil do vojska, třeba dobrovolně, později, aneb kdo byl jako cizi příslušník mobilisací povolán k službě ve zbrani.

Kruh Starodružiníků, který sdružuje tyto prvé borce za svobodu národa, vznikl ještě na Sibiři. Po příjezdě legií do vlasti spojili se všichni Starodružiníci z legie ruské, francouzské a srbské v jeden spolek, kterému ponecháno jméno Kruh Starodružiníků. Stalo se tak na sjezdě v 1920. r..

Podle stanov jest účelem Kruhu:

a) udržovati v pevném a nejužším svazku Starodružiníky, původní jádro čsl. legií, věrně a nezlomně zachovávati vlastnosti a mravní hodnoty, jež legie činily silnými v boji za svobodu.

b) nepolitická činnost všenárodní a kulturně výchovná,

c) hájení veškerých zájmů členů v otázkách sociální péče, služebně právních, národohospodářských a svépomocných.

d) zřízení domova Starodružiníků ve vlastní samostatné budově,

e) hájení zájmů všech čsl. legií.

K dosažení tohoto účelu používá Kruh těchto prostředků:

a) pěstění bratrských styků a tradicionelních zvyklostí Starodružiníků,

b) sbírání dokumentů a památek za účelem objasnění historie prvních legií, pořádání slavností majících vztah k osvobození, přednášek, rozprava, tisk, pořádání kursů a výstav, zřizování knihoven a čítáren.

c) Sociální péče o své členy, jejich rodiny a pozůstalé po padlých Starodružinících, a to jednak svépomocí, jednak zakročením u příslušných úřadů a institucí na základě stávajících zákonů a nařízení.

d) Užití všech zákonitých prostředků, jimiž by vytknutého účelu Kruhu bylo dosaženo.

Členstvo Kruhu se skládá z těchto hlavních složek:

1. Bývalí příslušníci České Družiny v Rusku.
2. Příslušníci franc. roty „Na zdar."
3. Tarnovští Starodružiníci, t. j. první posila České Družiny ze zajatců, kteří vstoupili dobrovolně do Družiny na vánoce 1914. r. v Tarnově v Haliči.
4. Srbští Starodružiníci.

Mezi bývalými příslušníky České Družiný jest značná část bratří ze starousedlíků z Volyně.

Členstvo Kruhu jest z nejrůznějších společenských vrstev. Plná polovina jest dosud na aktivní vojenské službě, ostatní v nejrůznějších civilních úřadech, obchodech, továrnách, dílnách atd... Mezi členy jest býv. ministr národní obrany gen. O. Husák, náč. hl. štábu a býv. ministr gen. J. Syrový, jež oba zastala válka ve Varšavě, řada generálů, plukovníků a jiných hodnostářů, právě tak jako řada bratří drobných, řemeslníků a dělníků, kteří dosud těžce bojují za svoji existenci. K posílení těchto a pro pomoc vdovám a sirotkům po padlých a zemřelých Starodružinících zřídil Kruh fond, který pojmenoval po nezapomenutelném svém předsedovi pluk. Vuchterlovi. Fond koná řádně své poslání a pomohl již mnohokráte mnohým příslušníkům Kruhu z nejtěžší situace. Jako zdroj příjmů fondu slouží pořádání sbírek, vydávání knih a obrazů, pořádání divadel a přednášek a pod...

Sídlo Kruhu jest ve vlastním domě, zvaném Domov Starodružiníků v Praze — Dejvicích, třída Starodružiníků č. 20. V domě jest kancelář, klubovna a sál k pořádání přednášek a schůzí a kromě toho řada bytů pronajatých vesměs Starodružiníkům. Jest jen litovati toho, že tyto byty nestačují k tomu, aby mohli v nich býti ubytováni alespoň ti bratří, kteří jsou v Praze trvale usazeni.

Kruh pořádá vždy 28. září v den výročí přísahy České Družiny svůj sjezd. Tu debatuje se o vykonané práci, o dalších plánech a volí se na další rok nový výbor.

Kruh jest organisace úplně samostatná, nepolitická, nebrání však svým členům aby byli organisováni i v jiných legionářských organisacích. S těmito organisacemi jest Kruh v přátelských, nezávazných stycích. Kruh sám jest členem mezinárodní organisace dohodových bojovníků „Fidac" v Paříži.

V celku možno říci, že Kruh Starodružiníků řádně plní své poslání, které si stanovami vytkl, a že, pokud snad ještě nedosáhl všeho, co bylo by si přáti, docílí toho přes všechny kladené mu často překážky v budoucnosti.

Za leg. Blimlem. Dne 10. října 1928 uplynulo 13 let od té doby, co 3 setnina „České Družiny" ztratila statečného muže a ruská armáda věrného, spolehlivého a oddaného bojovníka na poli válečném. Bylo to 9. října 1915, když

dobrovolci Volkovští neseděli jak obvykle u ohně nýbrž jen Bliml sám. Byl tichý podzimní večer, jen tu a tam ozývalo se z dálky dunění děl, jako by se blížila bouře. Br. Bliml seděl pohřížen v hlubokých myšlenkách, jako by tušil, že dlí naposled mezi námi, takže ani nepozoroval mého příchodu. Snad dlel duchem v kruhu rodičů a příbuzných. Na moji otázku, co ho trápí, stěžoval si vzrušeně, že se cítí opuštěn, a že nemá žádných zpráv z domova. Po malé rozmluvě přál mi dobrou noc a odešel do blízké stodoly, netuše, že naposled spí se svými soudruhy.

Druhého dne na Oginském Kanále byl zasažen nepřátelskou střelou do hlavy a okamžitě zemřel. S bolesti jsme se s ním loučili, neboť pro svoji šlechetnou povahu byl velice oblíben. Těl uložili jsme na nedalekém hřbitůvku v borovém lese u obce Chvorosno v Pinských bažinách.

Br. Bliml nepoznal vlast svých předků, jelikož byl rodákem Volkovským na Volyni. Vyprávění br. Horáka ze Straklova o utrpení národa českého tak naň působilo, že neváhal opustiti staré rodiče, jimž byl jedinou oporou, a vstoupil jako dobrovolník do „České družiny".

Nebylo mu souzeno osvobozenou vlast, pro niž bojoval a vykrvácel v nehostinných bažinách a tak svůj život položil na oltář samostatnosti československého národa.

Bratře Blimle, Ty jsi vykonal svoji povinnost vůči československému národu! Zdali i národ tento projeví vděčnost vůči Tvým k práci neschopným rodičům? Br. Starodružinníci a občané obce Volkova! Br. Blimbl padl v boji za osvobození slovanských národů a protož jeho jménu budiž čest a trvalá památka.

Srtm. Cichocký.

Různé zprávy

Z Lucku. Dne 13. ledna 1929 pořádal Kroužek ochotníků při Kole Luckém divadelní představení „Černý myslivec", obraz ze života, vzatý z doby Babičky Boženy Němcové, tragedie života Viktorky. Hra sama péčí a obětavosti pp. ochotníků i p. režiséra byla velmi zdařilá a kroje z té doby byly velmi pěkné. Hercům bylo velmi živě aplaudováno. Návštěva Čechů Luckých i z okolí byla velmi četná, a jest se naditi, že i užitek z představení bude slušný. Zábava i po představení byla rušná, takže potrvala až do ranních hodin. Před počátkem představení vystoupil na jeviště předseda Kola Luckého p. Albrecht Flengr a v malé krátké řeči ocenil obětavost všech pp. ochotníků, kteří již po třetí výtěžek ze svých zábav věnují ve prospěch nově utvořené české školy. Účel české školy je ovšem samozřejmý a jak velice je důležitý, musíme sami cítiti ve svém srdci jako Češi. Vždyť tím dáme naši mládeži, našemu budoucnu, opravdu české vychování; vždyť v této škole mládež, která od mateře naučila se česky hovořiti, naučí se milovati tu drahou, českou řeč, ji ctíti i velebiti. Vychována pak v tomto duchu plném lásky ku své vzdálené otčině, vyroste v bujnou ratolesť na naši větvi Volyňských Čechů.

Po bok české školy pro mládež v Lucku otvíráme i večerní kursy pro mládež dospívající i omladinu obojího pohlaví, aby i oni mohli se naučiti v češtině tomu, co jim doba minulá dáti nemohla, aby i oni mohli ve své mateřštině nejen plyně mluviti, ale i pokud možná správně psáti.

Děvčátkům k tomu přidán je kurs ruč. prací. Naši snahou jest: vzdělávati se po česku a následovati národ náš na poli kulturním. První krůček jsme k tomu učinili, kéž stoupáme ještě výš!

Zřídili i otevřeli jsme českou školu. Jest si jen přáti, aby na tuto českou školu se nezapomínalo ji podporovalo i v budoucnu, aby mohla růsti i zkvétati!

Až dojdeme po těch schůdkách dalšího vzdělávání nejvýše, nechť tam spatříme, nechť tam stojí, náš vlastní majetek — budova bílá — a na ní nechť září nápis: „Česká škola" a snad vedle ní náš! „Český, národní dům!" Co v těch slovech hřejivých plno hrdé pýchy; dosud je to snad sen — krásný sen budoucna — ale sen splnitelný!

M. Kučerová.

Z ČESKOSLOVENSKÉ BESEDY VARŠAVSKÉ.

V pátek, dne 2. února, uspořádána byla v polském Klubu Artystycznem *veliká maškarní zábava*, jíž se zúčastnilo též mnoho osob z polské společnosti. Umělecká výzdoba místností obstarána byla některými členy a členkami besedními. Při zábavě uspořádána byla tombola umělec-

kých předmětů. Čistý výnos asi pol. zł. 300. věnován byl účelům besedním.

V pondělí 4. února, zahájeny byly v městském gymnasiu varšavském v ul. Emilji Plater, č. 8, *vlastivědné kursy československé* pro děti československých rodičů ve Varšavě. Ve škole aule, pěkně dekorované a ozdobené obrazem presidenta Masaryka, shromáždili se čsl. rodiče s dětmi, dostavil se zástupce čsl. vyslanectví varšavského a všichni členové výboru besedního. Před-

seda dr. B. Vydra v krátkém proslovu vylíčil význam a důležitost vyučování v rodném jazyku pro čsl. děti a poděkoval městské radě varšavské a ředitelství školy za vzácnou ochotu, s níž se Besedě při organisování óursů vyšlo vstříc. Odpověděl ředitel škol Malczewski. Nato zapěna byla nárocní hymna čsl. žáky městského ústavu. Učitelka pí M. Smrčková rozdělila děti podle věku a určila hodiny jednotlivých oddělení. Vyučovat se bude zatím dvakrát týdně v hodinách odpoledních.

V nejbližší době uspořádá Beseda *vycházku členů a hostí do varšavské citadely.*

LITERÁRNÍ ČSL. NEKROLOGY.

V Praze zemřel vynikající spisovatel český, autor četných povídek a románů z nejrozmanitějšího českého prostředí, *F. Herites.*

Literatura česká želí rovněž smrti autora jedné z nejrozkošnějších knížek pro děti „Broučků", evangelického faráře *Jana Karafiáta.* Kniha tato překládána i do jiných jazyků; jednalo se o její překlad i do polštiny, což se však neuskutečnilo.

Telefonický budík. Ve Francii zavedli po vzoru anglickém novinku pro majitele telefonu; každý abonent může za drobný poplatek požádat centrálu, aby ho budila každý den o určité hodiině. Telefonzvoní tak dlouho, dokud se majitel jeho nevzbudí a na volání neodpoví. Takový telefonický budík jest možno si zamluvit i při zvláštních příležitostech, nechce-li někdo zmeškat vlak, zaspat zatmění měsíce a pod. Za tuto službu se platí v Anglii 30 penny (to jest asi 60 grošů) za každí zazvoněné.

ČESKÝ UČASTNÍK NA ŘECKO-ŘÍMSKÝCH ZÁPASECH VE VARŠAVĚ.

Řecko-římských zápasů, konaných v minulých dnech ve varšavském cirku,se zúčastnila řada zápasníků světového jména, jako Karsch, Sztekker, Siki, Pooshoff, Garkowienko, Naber, Petrovič, Mueller a J. Pode jménem Stibor vystoupil mezi nimi i čsl. zápasník Ctibor Uxa z Brna, který se dostal až do nejužší soutěže a dobyl i vítězství nad Garkowienkem, Pooshoffem, Sztekkerem a Karschem, ale v rozhodujících zápasem jim podlehl. Svým vystupováním a stylem zápasu získal si však veliké obliby a popularity varšavského obecenstva a místní žurnalistika se o něm vyjadřovala s velikou pochvalou. Bohužel Uxa nevystupoval pod svým jménem a nikoliv jako čsl. příslušník, nýbrž jako Chorvát, který studuje v Brně.

BESEDY „BUDITELE“

PŘILEZLÍK

J. Jahoda

Hned, když Kareš prvně přišel do Kočejna a seznamoval se tu s kočejnskými usedlíky, hned tehdy povídal své mladé ženě: „Zdají se tam býti dobráčtí lidé, tam dál k horám přece lidé mají srdce na pravém místě —“

Z nějakých tajných příčin Kareš chtěl z kraje blíž k horám, chtěl si tam zakoupit živnost a počítal podle svého kapitálu, že si bude moci troufat i na něco padesátikorcového.

Někdo mu poradil Kočejn. Je to ovšem vesnice blízko lesů, pole jsou tam svahovitá, do města daleko, ale je tam dosti laciných pracovních sil, laciný topič a obstojná úroda.

Kareš přišel po prvé do Kočejnské hospody, hned za chvíli se seznámil se sedlákem Špálou. Špála s počátku sice náramně nedůvěřivě si cizince prohlížel, ale když Kareš se mu svěřil že sem jde kupovat Šobrovo, že doslechl, jako by Šobrova živnost byla na prodej, Špála pomalu obracel.

Dlouho si tlustou rukou hladil měkké podkrčí, zřejmě bylo vidět, jak o čemsi úsilovně přemýšlí, snad o jejich kočejnském Šobrovi, který se honem vyprodává, než mu dají živnost na buben, a snad o tomhle cizím člověku, který se chce vetřít do jejich Kočejna.

Pomalu Špála sládl. Rozšafně vykládal: „Špalova živnost, slavná živnost! Na polích by se mohly rodit fíky a pomeranče, na lukách vyroste dvojí otava a ještě hustá pastva. Ano, tak je to, nejinak! Kdo koupí Špálovu živnost, ten jako by si koupil první stupínek do baronského zámku se třemi panskými dvory —“

Přisedl sedlák Duben a zrovna tak: „Člověče, honem, honem kupujte, než vám to před nosem sebere jiný!“ — to Duben jako by četl Špálovy myšlenky ještě povídá: „Nekoukejte, že na střeše je nějaká taška nakřivo, nebo že někde omítka opadla, na to, člověče, nekoukejte a jděte si se Šobrem plácnout!“

Kareš se na všelicos vyptává, přichází také sedlák Belčán, něco mu šeptem Špála povídá a Belčán také hned velebí Šobrovu živnost: „Kdybych nevyplácel tři dcery, hned bych to koupil! Vem to nešt, polovičku bych si troufal zůstat dlužen, protože za tři léta by se živnost sama zaplatila“.

Kareš se doptává, jak je to s mrtvým a živým inventářem, a to hned Špála široce vykládá: „Nic, člověče, na to nekoukejte, že je v chlívě málo krav a že jsou hubené. Až jim dáte za žebřinu a do pití, budou jako lojdy, dají třicet žejdlíků denně, přece je to Šobrovo slavné plemeno. A kdyby se vám hovězího zdálo málo, já a tuhle soused Duben vám prodáme po krávě, která dostala na výstavě první cenu“.

A Belčán hned se nabízí: „Kdybyste podsedního valacha chtěl vyměnit, měl bych gustovního falba k tomu Šobrovému náručnímu. Na barvu, na „pěstě“ i na krk jsou jako by jeden druhému z oka vypadl“.

Hospoda se plní. Přisedá i Ruda a Vrzák, všichni chválí Šobrovu živnost. Ruda breptavě se zaklíná: „Mám dobrý gruntek, nebudu stejskat, abych nebyl nebem trestán, ale Šobrovo je lepší! Pravda, to nářadí by tu a tam potřebovalo něco novějšího, ale to nic! Jestli od Šobra koupíte, hned přijďte ke mně. Zdědil jsem od nebožtíka bratra v Hůrce všecko, jak to v hospodářství stojí a leží, rád prodám, jen si přijdte!“

Špála se drží Kareše jako klíště: „Jestli chcete Šebrovu živnost koupit to honem, honem kupujte, aby vás někdo nepředběhl! Já sám pořád jsem eště nerozhodný, žena neustále do mě hučí, abych se Šobrem promluvil“.

Kareš, ohlušen tou sousedskou srdečností, tiše se ptá Špály: „A zač byste tak myslel, že by se to mohlo naposled koupit?“

Špála chytá Karešovu ruku, tiskne ji, jak by cítron vymačkával, a tlumeně povídá: „Je toho, dobře počítáno, padesát korců. Korec ke korci za čtyři tisícky, to si lehko vypočítáte na dvě stě tisíc. —“

„Tolik nemám“, poctivě doznává Kareš a je celý smutný z té veliké sumy.

„To nic! To nic! Člověče!“ volá rozohněný Špála, „tuhle vám dám radu nad pytel zlata, U Šobrového jsou luka, krásná luka, to mně tadyhle všichni sousedi dosvědčí! Je u toho dvanáct korců luk—ouplně vám stačí, když vy budete míti čtyři korce luk a ostatní prodáte. A já jsem na těch osm korců hned kupcem, protože

moje a Šobrova luka jsou vedle sebe, jen mezníky přestrčit!

S druhé strany mluví do Kareše Duben: „A kdyby vám bylo role mnoho, vedle mého je Šobrův šestikorčák — u notára to hodíme na můj gruntovní list a vy budete míti Šobrovu živnost čistou a pořád tu slavnou Šobrovu živnost!"

Kareš v hlavě rozpočítává — to by již šlo, to by se nezařezal do dluhů. —

Přespal v Kočejně, druhého dne šel k Šobrovi. Šobr ho vítal pansky, sotva mu ruku podal, viditelně dělal velké drahoty.

A když Kareš nabíď stopadesát tisíc, obrátil se k němu Šobr zády a něco hučel, že dostane dvěstěpadesát tisíc. V duchu počítal, že za včerejší hospodu musí sousedům taky poplatit a že tenhle hlupák bude přidávat.

Kareš se rozhlížel po dvoře neutěšeným pohledem. Na první pohled všude zkáza, všecko sešlé, nehleděné. Ale jestli je to tak dobrá živnost a kdyby po odprodání měl zbytek čistý, za pár časů by dal všecko do pořádku.

Do oběda se se Šobrem smluvil na dvě stě tisíc, v hospodě již čekali sousedé, hned také Špála koupil osm korců luk a Duben šestikorčák.

Kareš jen v hlavě rozpočítával, že mu zůstane na živnosti pouze pár tisícek, ty že se uplatí, protože do začátku bude si jezdit s koňmi sám a žena v hospodářství také si všechno udělá.

S veselou nadějí šel z Kočejna k ženě. Dlouho se radili, dlouho se vespolek těšili, že všechen zlý začátek se překoná, zvláště, když tam v Kočejně jsou dobří, srdeční lidé, kteří poradí a jistě také vypomohou.

Za čtrnáct dní stěhoval se Kareš do Kočejna do svého. Šobr už byl vystěhován, čekal jen, že odevzdá dobytek a nářadí, hartusil, aby honem všecko Kareš převzal.

V té chvíli, když ho Šobr vodil po hospodářství, v tom prvním zápalu po vlastní hrudě, snad si ani nevšiml, jak ubohý fundus přejme.

Teď již bylo těžké reptat a pozastavovati se, ale když Šobs odešel, oba Karešovi jaksi ztratili řeč. V chlévě tři vychrtlé heršlice a smutné tele, ve stáji dva koně, ach, tuze ubozí koně. Z drůbeže nic, vepřového také nic — nic jinak, než jako po vyhoření.

Kareš ještě jednou prohlížel nářadí. U jednoho vozu byly dvě, u druhého tři kola na rozsypání, ruchadlo a brány volaly po kováři, z ostatního nic. Snad to tu nebylo, snad to Šobr prodal.

Kareš neříkal nic, úzkostí se mu svíralo srdce a říkal si, že bude pro začátek hodně odkázán na sousedy. Ještě, že jsou tu tak hodní a srdeční lidé.

Nějaké peníze si přece jen Karešovi nechali pod palcem a první jejich cesta byla k Špálům a k Dubnům. Krásně je tam přivítali a Špála hned volal: „Já vím, že si jdete pro krávu, panečku, to jste už asi slyšeli o špálovském kravském plemenu. Od nás berou dojnice do dvora, ale vy máte přednost!"

Karešovým se sice zdála cena za krávu náramná, ale Kareš zašeptal ženě: „Je to pro dobrou vůli, budeme Špálu moc a moc v začátcích potřebovat" —

Nejinak bylo i u Dubnů. Hned viděli, že to není slavná kráva, ale Duben má všecko nářadí, jistě půjčí sečku, válec, plečky a jiné.

Za týden jim pošel podsední valach. Snad byl dvacetiletý, snad byl předřený — ráno ho našli ve stáji nataženého. A pro dobrou vůli nešli kupovat koně sem a tam, aby si mohli vybrat, Kareš koupil koně od Belčána, tentokrát na dluh, peněz nebylo. A Belčán hned dal podepsati směnčičku a vykládal, aby měl vždycky čistou pověst, aby bylo černé na bílém, zač koně prodal.

Chystalo se k setí. — Kareš starostlivě spravoval nářadí, ale skoro pod rukou se mu rozpadávalo.

„Jen, prosím tě, už nic nekupuj!" naříká Kareška. „Nebo se utopíme v dluzích a prodají nám to v licitaci". —

Ale jaké je to setí rukou z rozsívky? A pospěch by potřeboval, aby „dobyl" z pole pejřavku. A válec by potřeboval! A pak na kopec: kde je jílka, ke koupenému koni by potřeboval si vypůjčit ještě jednoho silného.

Jde Kareš ke Špálovi. Po sousedsku, srdečně se mu svěřuje se svými bolestmi, prosí, aby Špála mu půjčil na den koně, pak sečku a pospěch.

Ale to mluví k jinému Špálovi. Tenhle jiný Špála má ledový obličej, mluví, jak justiciár: „Nemohu, to ani není u nás zvykem. Půjčit koně nebo nářadí, to je jako půjčit ženu". —

A zrovna tak Duben, Belcán, Ruda a ti ostatní. —

A v hospodě má slovo Špála: „Přišel! Žebral! Přilezlík! Našemu Kočejňáku všecko půjčím, protože je to tady u nás vylíhlý člověk, člověk z nás! Ani přilezlíku? lišni mu nepůjčím! Když chce býtiv Kočejně, atť má všecko své!".

„Ouplně máš pravdu!" přizvukuje Duben. „To se nám tu nasadí taková cizí sorta a chtěla by u nás bohatnout!"

A Ruda se viditelně zlobí: „Podívejme se, takový přilezlík a bude chtět z nás cucat!!"

(L. N.)

KUBATA DAL HLAVU ZA BLATA.

„Povídejte, babičko, prosím vás," ozvala se Apolena.

„Dobře, dobře, holka, budu povídat. Tak jednou z rána časně — bylo to zrovna o senoseči — najednou tu na Blatech Vondrovská panská chasa s kosami a do sekání trávy se dali. Ale naši už věděli, že se něco chystá, a proto postavili lidi na Blatech, aby, kdyby se něco stalo, hned to přišli hlásit k nám do Zbudova, a ti přiběhli a řekli, co se děje. Tu on se rychtář Kubata zvedl, svolal sedláky, a šli všichni na Blata. Když tam tu chasu viděli, jak trávu seče, zapověděli jí to, a, aby šli, odkud přišli, rozkázali jim, že tráva jim nepatří a Blata že patří sedlákům a jen sedláci že na tu trávu mají právo. Ale chasa si zapovědět nenechala, a šafář na sedláky, aby se klidili domů a nedělali reberii proti vrchnosti; nepůjdou-li po dobrém, že se do nich dají a kosami že je porubají. A rychtář na to, sedláci že reberii nedělají, protože ani kos ani jiných zbraní nemají a na nikoho nedorážejí; reberii že dělá jen panská chasa, reberii proti právu a spravedlnosti, a věc berou, která jejich není, a o tom, čí Blata jsou a tráva, co na nich roste, že jsou písemnosti, kterými se to dokáže. Ale panská chasa se rychtáři vysmála a šafář mu řekl, aby si tu věc s milostpánem na Hluboké spravil a vyrovnal, ale prozatím aby se klidil, sic že bude zle. A jako že té chasy bylo víc a sedláků míň, a chasa měla kosy a sedláci zbraně neměli, museli ustoupit a chasa posekala velký lán trávy. Když ale třetího dne na to Vondrovská chasa přijela s fůrami, aby seno odvezla, bylo tu sedláka ze všech Blatských vesnic na sta a cepy a kosy a železné tyče měli a fůry taky už tu byly; tak chasa musela odtáhnout a sedláci si to seno odvezli sami domů. Tak z toho bylo pak velké tahání. Rychtáře posadili do harrestu na Hluboké a dlouho jej tam drželi. Hrozili mu a potom zas po dobrém domlouvali, aby odstoupil od svého práva, a když nechtěl a dokládal se, že ne svého práva, ale práva všechněch se zastává, hrozili mu zas, a že ho na hrdle trestat budou pro jeho zpupnost a nestydatou reberii proti vrchnosti, mu slibovali. Ale Kubata se držel a nepovolil a, kdyby ho desetkráte na hrdle trestali, řekl jim, právo že přece zůstane právem, a Blata a pastva na nich a tráva, co na nich roste, že přece jen budou patřit sedlákům. Tak oni ho zase potom pustili, protože se báli, aby se jim všichni sedláci na celém panství nezbouřili. Ale faleš v tom byla, protože už tenkrát měli na mysli utratit ho všem na postrach a ve chvíli, kdyby to na rychlo učinit mohli, než by se sedláci v jedno sešli. Až bude po něm, myslili si, sedláci se zaleknou a umlouvat se přestanou samým strachem. A když rychtář Kubata vyšel z harrestu, umluvili se sedláci, že pošlou supliku k císaři panu, aby jim byl milostivě záštitou a poručil pánům, aby práva byli dbalí, neutiskovali selský lid a nebrali mu, co jeho jest. Když potom se na Hluboké dověděli, že odešli poslové s tou suplikou na císaře pána, báli se, aby císař pán nedali sedlákům za právo a umínili si, že svoje dílo provedou, než ti poslové se vrátí. A sám Hlubocký pán a všecken jeho lid s ním a ouředníci jeho a radové přijeli na B'ata, rozložili se tam na břehu potoka Soudného a obeslali rychtáře Kubatu, aby tam přišel vyrovnat se s nimi. A byli ve Zbudově zkušení lidé, kteří Kubatovi domlouvali, aby nechodil a raději na útěk se dal. Ale Kubata řekl: „To by byla chyba! Ne před pány bych na útěk se dal, ale právu a svaté pravdě bych utekl. Proto tam půjdu a řeknu im, že jsme v právu a že se ho nevzdáme, a čistou přísahu v širým Blatech pod Boží oblohou na to složím. A vám povídam, abyste až poslové se vrátí od císaře pána, ty písemnosti které s sebou vzali, nevydávali a dobře uschovali, aby vám je vzíti nemohli a nespálili je, a vy byste potom neměli důkazů. A se mnou ať se stane podle vůle Boží; však On se smiluje nad mými dětmi a vy jich taky neopustíte, kdyby mi bylo souzeno nevrátit se." Tak tedy šel na Blata, na břeh potoka Soudného a všickni šli za ním. A jak přišel na místo, kde ho čekal Hlubocký pán a všecka jeho družina a radové a síla branného lidu, hned ho zaskočili a před pána přivedli. Tu on se hájil a na svém právu stál. Tak aby ukázal, kde to stojí psáno, povídali. Že ten

list mají poslové, co šli k císaři pánu, odpověděl jim, ale on že přísahat bude, a pamětníci že jsou tu taky, kteří dají svědectví, že Blata vždycky patřila sedlákům. A oni zas, v tom že je ta reberie, že vypravili posly k císaři bez vědomí a svolení vrchnosti, a za to že bude na hrdle trestán, nevzdál-i se svých nároků. A tu viděli sedláci, že páni přivedli sebou kata. Na všecky padla velká hrůza a pláčem zaplakali, ale Kubata se nedal oblomit, čistou přísahu přísahal, že Blata patří sedlákům z devíti obcí, Boha na to za svědka vzal a pro Jeho milosrdenství a spravedlivost Ho prosil, kdyby páni ho na hrdle trestali, aby dal znamení, že za věc dobrou a spravedlivou smrt podstoupil.

Tu v Hlubockém pánu se ozvalo svědomí a nechtělo se mu, aby Kubata byl odevzdán katu; ale radové a ouředníci mluvili do pána a naléhali na něho, že rebelanta živit nemá. Tak tedy ten pán na konec jejich domluvám se vzdal a rozkázal, aby kat přistoupil a svoje dílo na Kubatovi vykonal. I předstoupil kat s obnaženým mečem, holomci Kubatu spoutali a kat mu hlavu uťal. A bylo onoho dne krásné počasí, ani mráčku na nebi nebylo; ale jak hlava rychtářova padla a krev se vylila na zelenou trávu, černý mrak na jeden ráz vystoupil na Božím nebi, zastřel slunce a tma se udělala, jakoby v noci bylo, a zablesklo se žlutým ohněma hromová rána zaburácela. Na to hned se dalo do lijáku a déšť splákl krev nevinnou. I ulekl se Hlubocký pán, ulekla se na smrt všecka jeho velká družina a pádilí všickni, koňmo i pěšky, v největším chvatu z Blat, jako by samo peklo jim bylo v zápětí. To bylo to Boží znamení, kterého se tak zděsili. Jen vyběhly z Blat, bylo po dešti, ten tam byl černý mrak a slunce svítilo a krásně bylo zas. I odnesli sedláci mrtvé tělo svého rychtáře, který právo jejich nezadal a svobodná Blata jim uhájil, jim a všem jejich potomkům z pokolení do pokolení, do dnešního dne a do budoucna. Když poslové se vrátili, přinesli stvrzení od císaře pána. Ale Hlubockého pána císař pán tuze pokáral a přísně mu nařídil, aby sedlákům po právu činil a což jejich jest, jim nebral. Ten Hlubocký rod toho pána už dávna není — všickni vymřeli, jiným panství připadlo. Ale Kubatův rod nevymřel a tenhle statek jméno jeho nese a po všecky časy ponese. Na širých Blatech, na břehu potoka Soudného leží dva černé kameny na místě, kde rychtář svou nevinnou hlavu za Blata dal, a ty kameny zůstanou tam jemu na slávu a na památku, dokud bude stát česká zem a v české zemi selský stav nevyhyne. Tohle všechno mi můj děd a moje bába a jiní staří lidé povídali, jak to slyšeli od svých dědů a bab a od jiných starých lidí, když sami mladí byli, a dávno, tuze dávno je, co se to stalo. A já zas vám mladým to povídám, abyste svým dětem a vnukům, dočkáte-li se jich, o starých předcích svědectví dávali a ctili svatou jejich památku. V knihách to psáno není, protože sedláci psát neuměli, a páni jim ke cti nepsali, ale zapomenout bylo by hřích. Až bude naplněn čas a potřeba se ukáže, i o tom knihy budou psát a nebude člověka v české zemi, aby nevěděl a neříkal, že Kubata dal hlavu za Blata."

(Z knihy Karla Klostermanna „Mlhy na blatech.")

HÁDANKY.

Tré písmen mám, kost je sestra moje
a jsem č ástí tělesného stroje,
dětství pouhým zárodkem mi bývá,
povzdechem však stáří o mne snívá.

Příroda kde macechou mi byla,
dovednost mne lidská nahradila,
okrasou jsem panicům a pannám —
ač mne ku falešným řadí stranám.

(Zub)

Národní hospodářství

CENY OBILÍ V POLSKU I ZA HRANICEMI.

Průměrné týdenní ceny čtyř hlavních druhů obilí jevily se od 7. do 13. ledna t. r. podle dat bursy Zbożowo-Towarowej ve Varšavě při 100 kg ve zlotých takto:

Trhy domácí:

	Pšenice:	Žito:	Ječmen:	Oves:
Varšava:	45.50	33.62	35.00	33.18
Lvov:	49.25	36.27	37.50	34.50
Krakov:	46.41	35.31	37.50	36.00
Poznaň:	41.70	33.75	35.00	30.87

Trhy zahraniční:

	Pšenice:	Žito:	Ječmen:	Oves
Praha:	48.05	44.62	46.86	44.75
Hamburk	47.08	43.68	39.65	37.45
Vídeň:	44.32	41.94	50.00	40.98
Gdańsko	41.92	34.98	38.18	30.97
Chicago:	41.56	38.18	—	33.90

Zahraniční obchod polský za rok 1928. Podle výpočtů hlavního úřadu statistického bylo v r. 1928 přivezeno do Polska zboží ve váze 5,165.374, v ceně 3,362.164 tis. zł., vyvezeno 20,423.562 tun zboží v ceně 2,507.990 tis. zł. Pasivní saldo obchodní bilance za rok 1928 činí 854.174 tis. zł.

NĚKOLIK DAT O POLSKÉM VČELAŘSTVÍ.

Polské včelařství zaznamenalo v posledních letech silný vzestup. Kdežto v r. 1921 bylo v celém Polsku jen 800.000 úlů, dnes jich je již přes milion. Vzrůst ten byl způsoben silnou propagací, zvláště se strany ministerstva dopravy, které pověřilo zvláštního instruktora, aby v různých stanicích konal krátké 1 — 2 denní kursy pro zájemce. Nyní proniklo včelařství i mezi inteligenci, kdežto dříve se jím zabývalo jen drobné rolnictvo. Nejvíce produkuje Volyň a Vých. Malopolsko, a to med všeho druhu. Přes to však spotřeba medu v Polsku není ještě uspokojivá a také vývoz za hranice je poměrně slabý, většinou jen příležitostný. Zahraniční odběratelé žádají nejčastěji med bílý, kterého se však v Polsku produkuje jen málo a nestejné jakosti. Proto se nyní organisuje Karpatská společnost včelařská, která dnes už má na 1000 úlů a dává do prodeje asi 10.000 kg medu. Největší naděje na zahraniční odběr se kladou na Anglii a Skandinavii. Včelařství bude zastoupeno i na Poznaňské výstavě exposicí Všeslovanského včelařského svazu.

Předplatné v Lucku

přijímá: Česká Matice Školská, Jagiellońska 16, šekový účet P. K. O. 80890.

Ve Varšavě:

Drukarnia „Rola" Jana Buriana, Mazowiecka 11, šekový účet P. K. O. 1704,

Ceny předplatného:

na půl roku zl. 5.20, na čtvrt roku zl. 2.80. Do ciziny: na půl roku zl. 7.—, na čtvrt roku zl. 3.75. Cena jednotlivého čísla je 50 gr.

Ceny oznámení:

Celá strana zl. 120.—, půl strany zl. 70.—, čtvrt strany zl. 40.—, osmina strany zl. 25.— dvanáctina strany zl. 20.—, šestnáctina strany zl. 15.—. Při častějším inserování slevy.

Zodpovědný redaktor: **Josef Welk,** Łuck, Jagiellońska 16.
Vydavatel: Drukarnia „Rola", Jana Buriana, Warszawa, Mazowiecka 11.